

Відкриття третьої сесії Верховної Ради Української РСР дванадцятого скликання відбу-
ється сьогодні, 1 лютого 1991 року, о 10-й годині ранку в сесійному залі Верховної Ради
Української РСР, вул. Кірова, № 5.

І. ЛНМАРЕНКО,
Л. ЗАБНІЛЬСЬКИЙ,
М. КРАВЧЕНКО,
Н. КОЛЕСНИКОВА,
Н. СТРАТОНОВИЧ,
усього 167 підписів.

ДІЯЧІСТЬ...

Як забезпечити належний науковий рівень у законотворчому процесі?

Парламентська хроніка

закономірностей, слід визначати і мету правового регулювання як на довгий період, так і на тривалу перспективу. Недооцінка таких закономірностей протягом десятиріч, підміна права політичного, вільного економічного розвитку — адміністративних, нехтування пріоритетом прав людини над державними інтересами і привели нашу країну на межу катастрофи.

По-друге, дуже важливо розуміти можливість права. Віру в безмежні можливості закону, або, навпаки, зневіру до нього потрібно урівноважувати точними оцінками щодо здатності до допомогого правового регулювання розв'язати ті чи інші проблеми. Неупереджений читач погодиться з тим, що й сьогодні деякі суспільні відносини регулюються правом там, де в цьому немає ніякої потреби, де мають застосовуватися совсім інші цінності — мораль, традиції, звичаї.

Необхідно також, щоб законотворча робота здійснювалася системою, в комплексі, аби правове регулювання тих чи інших відносин мало завершений вигляд. Прийняття окремих законів, нехай і слова досконалих, але не забезпечених механізмами їх реалізації, не породжених з усією системою законодавства, як вільні димчоси, законами кесе в собі не тільки неможливість ефективної реалізації законів на практиці, й підірва віру в сам закон.

Тому особливого значення набуває наукове плакування законотворчих робіт, яке надає правотворчому процесові цілеспрямованого, поступового й комплексного характеру. Завдання цьому і зростає темпі економічних, соціальних і культурних перетворень відкриває можливість передбачувати розвиток законодавства протягом певного проміжку часу.

Винятково важливий аспект підготовки законотворчих актів — інтеграція науки і права. Можна навести чимало прикладів, коли неузгодженість норм, нечіткі формулювання, підміна фактичних об'єднань, статусу в актах політичних або декларативними положеннями зводили нанівець усі зусилля й добрі наміри законодавців.

От, виходячи з цього, у Верховній Раді й було створено науково-консультативні підрозділи — групи науковців-консультантів. До неї як на штатній, так і на напівштатній основі ввійшли провідні науковці Інституту державного права АН УРСР, Інституту державного права і теорії права Київського університету політологів та соціального управління. На групу колективно розробку і основних напрямів розвитку, і здійснення репліканського законодавства, правової державності і розробку загальних наукових концепцій проєкта законодавчих актів, підготовку в цих питаннях прогностично-аналітичних матеріалів, формування робочих груп із числа науковців, проведення науково-експертних консультацій з народними депутатами України, надання наукової допомоги постійним комісіям Верховної Ради, зокрема, у складанні доповіді до законодавчої роботи зарубіжних країн тощо.

Співробітничати групи беруть участь у підготовці, консультуванні та науковій розробці багатьох наліжних законопроектів та інших актів Верховної Ради. Серед них Декларація про державний суверенітет України, закон УРСР про місцеві Ради та місцеве самоврядування, про внесення змін та доповнень до Конституції УРСР, про зайняття населення, підприємництва, пенсійне забезпечення громадян України, внесення змін до Кодексу законів про працю УРСР, закон про підприємства, про приватизацію об'єднань, статус народного депутата України, про РПР, проєкт Регламенту Верховної Ради, а також комплекс актів, що мають регулювати відносини між республіками, в тому числі проєкт Договору про співробітництво суверенних держав. Було підготовлено також ряд аналітичних матеріалів, які стосуються зарубіжних тенденцій, діяльності політичних партій, вдосконалення законодавства республіки. Надзвичайно важливою для групи є робота над проєктом концепції нової Конституції України. Нині з урахуванням зауважень, висловлених на засіданні Конституційної комісії в грудні минулого року, підготовлено II другу редакцію, яку буде розглянуто на наступному засіданні Конституційної комісії.

Крім того, завершено розробку прогностичної концепції розвитку законодавства республіки. Основною складовою в роботі групи наукових консультантів є її членів, нечисленність, що певною мірою негативно позначалася на виконанні покладених на них завдань. Виходячи з потреб, доцільно значно зміцнити групу.

Структурно, як це й передбачено відповідними положеннями про групу, склад створити в її складі окремі секції, які охоплювали б основні галузі законодавства і окремі проблемні питання — розвитку й удосконалення республіканського законодавства, в цілому, державного управління, радянського будівництва й місцевого самоврядування, годинного й трудового, діяльного, житлового, сімейного, господарського законодавства, законодавства з питань законності та правопорядку тощо. За цією метою відкривається ширша можливість для забезпечення належного рівня наукового й екологічного обслуговування акцій законотворчості. А це, в свою чергу, дасть змогу потреби союзового парламенту обслуговувати спеціально створений і безпосередньо йому підпорядкований науковий дослідний інститут. Це перспективний шлях і для нашої республіки. Можливо, варто було б у майбутньому повернутися до цього питання.

Анатолій МАЦЮК, керівник групи наукових консультантів Секретаріату Верховної Ради УРСР, доктор юридичних наук.

плекс актів, що мають регулювати відносини між республіками, в тому числі проєкт Договору про співробітництво суверенних держав. Було підготовлено також ряд аналітичних матеріалів, які стосуються зарубіжних тенденцій, діяльності політичних партій, вдосконалення законодавства республіки. Надзвичайно важливою для групи є робота над проєктом концепції нової Конституції України. Нині з урахуванням зауважень, висловлених на засіданні Конституційної комісії в грудні минулого року, підготовлено II другу редакцію, яку буде розглянуто на наступному засіданні Конституційної комісії.

Крім того, завершено розробку прогностичної концепції розвитку законодавства республіки. Основною складовою в роботі групи наукових консультантів є її членів, нечисленність, що певною мірою негативно позначалася на виконанні покладених на них завдань. Виходячи з потреб, доцільно значно зміцнити групу.

Структурно, як це й передбачено відповідними положеннями про групу, склад створити в її складі окремі секції, які охоплювали б основні галузі законодавства і окремі проблемні питання — розвитку й удосконалення республіканського законодавства, в цілому, державного управління, радянського будівництва й місцевого самоврядування, годинного й трудового, діяльного, житлового, сімейного, господарського законодавства, законодавства з питань законності та правопорядку тощо. За цією метою відкривається ширша можливість для забезпечення належного рівня наукового й екологічного обслуговування акцій законотворчості. А це, в свою чергу, дасть змогу потреби союзового парламенту обслуговувати спеціально створений і безпосередньо йому підпорядкований науковий дослідний інститут. Це перспективний шлях і для нашої республіки. Можливо, варто було б у майбутньому повернутися до цього питання.

Анатолій МАЦЮК, керівник групи наукових консультантів Секретаріату Верховної Ради УРСР, доктор юридичних наук.

Республіка від такого рішення залишилася у програді. Адаже за цей час можна було б зробити свій підхід до Союзового договору.

Значне місце на прес-конференції відводилося питанням всезоюзного референдуму, референдуму про довіру й кіншньому складу Верховної Ради УРСР, відновлення Кримської АРСР, що до приватизації землі, оподаткування, республіканської банківської системи та ін.

Народні депутати відповіли на запитання журналістів.

Кор. Укрінформ.

КОРОТКО 3 ЛІСТІВ

«Лора б Верховній Раді УРСР прийняти Закон про відновлення діяльності за розповсюдження ворожнечі між народами, адже цілком зайнятою є на місцеві органи, які професійно не вміють діяти. Дуже погано, що Верховна Рада не аналізує обстановку в нашому місті. Органи влади створили мушкетерську міліцію. Нацією вона! Лише для своїх цілей, для залучення народу. Народи підбивають туди дебелих хлопців, яких жандарми».

І. ГАВРИШЕНКО.
Коломиша
Івано-Франківської області.

«Прочитавши проєкт Союзного договору, запропонований Президентом УРСР, думаю, що він і принципово такої думки, що влада і гроші — Центру, а нам залишається релігія, навізання й посли доні».

А що далі?
М. ЛАВРИНЕНКО.
Окремі райони Івано-Франківської області.

(З відгуків листа до М. Горбаню)
«Після крамничих відеоскопів поїди ми — Вещі опозиції. Ми не маємо брехні, ми маємо боротьбу з владою. Влада — це справа Леміна — Сталіна. Насіпками вистачить нашіх сил і здібностей, ми будемо намагатися першодити відносини нових людей».

Члени Першої державної комісії з розслідування України
Ю. ЧЕХОВИЧ,
В. ДВОРИН,
В. ЛАЩЕВ,
С. КОХОВИЧ
та інші.

«Кіт».

Передо мною газету земний уліди депутатом, які працювали над Декларацією. Значення, яку вона мала, не можна і вітати в житті, бо мені 70 років, та ще й хворюю».

«У кожній сім'ї є комуністи. Завдання для них одне: поліпшити долю людей і свою. Тепер їм скоріше треба 239%. Це ж інші люди, брати і сестри, ніж ми це група!»
М. М. КОНОНЧУК.
Житомир.

«Хто винен у сучасній ситуації? Значить, той, хто мору. Так що винен у всій оцій ситуації дефіцити, мупіни, неможливість Значення, що біла кармани. Тепер приклад».

До жовтня 1990 року в мого міста була велика партія. І от у районі ко посаду там чомусь відійшли. Писавши в газету, я писав, що засідання правління, щоб авести посаду замгопаного голови, аби секретар райкому був не згаданий не менше, ніж при райкомі. Двоєччч члени правління спробували зупинити заварювання, і так шість разів, але не представили райкому, почав рати не згаданий. Освона сівата передо мною!»
М. ДІДЕНКО.
Телівидео.
Пирятинського району
Полтавської області.

Відійшли в минуле ті часи, коли переважна більшість проєктів республіканських законів була практично розкладена на українську мову загальноосвітніх законів або розроблялась у міністерствах і відомствах. Сьогодні центр ваги законотворчої праці перемістився безпосередньо в законодавчі органи — Верховну Рад України. Її постійні комісії. Ми є свідками неухильної професіоналізації парламенту. Багатими підтвердженнями цього є й законотворчий досвід перших двох сесій Верховної Ради дванадцятого скликання. Прийняття Декларації про незалежність суверенітету України та ряду важливих законів характеризувалося досвідом копіткою і в цілому професійною, компетентною роботою.

Однак це напруження праці законодавця праця попереді. Вже найбільш часом Верховній Раді республіки доводиться розглядати і приймати близько 50 важливих законодавчих актів, що закладають підвалини життєдіяльності суспільства на основі засадничих, кардинальних змін правове регулювання економічних і соціальних відносин.

Ось чому, як ніколи раніше, зростає потреба в посиленні наукового забезпечення законотворчих робіт. Йдеться про те, що на всіх стадіях підготовки проєктів з'являються і інші акти Верховної Ради слід глибоко обґрунтовувати наслідки дії правових норм, враховувати соціальні, економічні, регіональні та інші фактори, з яких вони реалізовуватимуться. Тільки завдяки всебічному викриванню, науково обґрунтованим законам, які б відображали інтереси людей, та ефективним механізмам запровадження їх у життя можна розраховувати на позитивну суспільства від соціальної напруги та хаосу.

Як і головні наукові задачі покладено в основу процесу підготовки законопроектів?

Це, по-перше, врахування загальних закономірностей розвитку суспільства, тенденцій їх прогнозування на основі соціологічних досліджень. Саме виходячи з цих

СЕСІЯ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Питання про політичну ситуацію в області, економічний і соціальний її розвиток та бюджет на 1991 рік обговорюють депутати на сесії Івано-Франківської обласної Ради. Розглянуть також організаційні питання. Головою обласної Ради М. М. Янукович обрано і головою виконавчого комітету Рад. Однак, внесено змін в склад виконавчого.

Кор. Укрінформ.

Парламентська більшість вважає, що лжекарні засідання Верховної Ради УРСР повинні бути продуктивними. Для цього потрібно координувати роботу політичних сил, партій і фракцій, виконати місце опозиції, відпрацювати механізми взаємодії депутатів-комуністів з ЦК Компартії України. Так було заявлено на прес-конференції, яку організували представники більшості у Верховній Раді республіки для працівників засобів масової інформації напередодні третьої сесії українського парламенту. У ній взяли участь народні депутати

УРСР М. І. Залудяк, М. О. Шульга, О. О. Мороз, А. В. Печерюк.

Організатори прес-конференції також проінформували журналістів про порядок денний сесії, розкрили суть питань, які необхідно розглянути в першу чергу. Аналізувалася робота постійних комісій під час наклау. Зокрема, виключалося питання про Союзний договір. Його вирішено не розглядати, оскільки Верховна Рада прийняла рішення про підписання цього документа тільки після прийняття нової Конституції Української РСР. На думку депутата А. О. Шульги, це велика помилка.

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ БІЛІСНОСТІ

УРСР М. І. Залудяк, М. О. Шульга, О. О. Мороз, А. В. Печерюк.

Організатори прес-конференції також проінформували журналістів про порядок денний сесії, розкрили суть питань, які необхідно розглянути в першу чергу. Аналізувалася робота постійних комісій під час наклау. Зокрема, виключалося питання про Союзний договір. Його вирішено не розглядати, оскільки Верховна Рада прийняла рішення про підписання цього документа тільки після прийняття нової Конституції Української РСР. На думку депутата А. О. Шульги, це велика помилка.

Організатори прес-конференції також проінформували журналістів про порядок денний сесії, розкрили суть питань, які необхідно розглянути в першу чергу. Аналізувалася робота постійних комісій під час наклау. Зокрема, виключалося питання про Союзний договір. Його вирішено не розглядати, оскільки Верховна Рада прийняла рішення про підписання цього документа тільки після прийняття нової Конституції Української РСР. На думку депутата А. О. Шульги, це велика помилка.

ГОЛОС УКРАЇНИ

КРИМІАНСЬКИЙ Володимир Петрович, Лаво-берський виборчий округ № 10 Києва. 1949 року народження, український фелетричний. Завантажив Київський Інститут інженер-будівельників, голова підсекції по угодженню раскупленського землекопства, з міжнародним стандартом в галузі прав людини. Комісії Парламенту Раді УСРР у правах людини.

— Ким ви були до обрання народним депутатом України?

— Працював начальником відділу систем автоматизованого проектування в Інституті «УкрДіпроектбуд» (будівництва), що в Києві. Розроблював будівельні конструкції і розробляв різні проекти в цій галузі.

— А сьогодні я, певно, «проектуйте» механізм захисту прав людини, тобт і запитання про це. Я дещо чужий, що «я» це банальний будматеріал для «ми». Як ви вважаєте, що треба зрозуміти, щоб кожне «я» не зрозуміло, як ставало себе інше за інші?

— Я з цим не дуже згодний. Найцілюватіше в людській тії, що вона — особистість і має своє «я». Величезна кількість особистостей «я» і становить «ми». Однак у нас тривалий час говорили тільки «ми» і забували, що кожне «я» — не повторення й зустрічність це.

— Це один раз за історію людства.

— Але ж кажуть, що саме бода однієї людини закінчується там, де починається свобода іншої. Звідси має прийти розуміння цього делюного окремо взятого індивіда?

— У нас на прапорі завжди було написано, що головне для людини — вкюгти, інтереси всього людства. Заради яких треба працювати, але при цьому, лютовому, ми забували, що людство — це і окремі люди. Тому я вважаю, що працювати треба для окремої людини, зрозуміти її шасливою і тоді бода буди шасливим всі. Проте і кожна людина сама має зрозуміти, що вона бода шасливою тільки тоді, коли не заважає іншим. Розуміння цього повинно вивуватися і самозамовуватися у кожній людині, воно не насилується кимось чимось ззовні.

— З цього, мабуть, і тре-

ба виходити в питаннях прав захисту людини?

— Саме так — із захисту відомості особистості, не повторного спару кожного. Тільки так ми захистимо і права колективу, і країни, і людства.

— Слди жалючого минулого ведуть у майбутнє. Ми докинемо волю до того часу, коли слди нашого минулого урядуть?

— Це, як на мене, буде дуже важко, але ми повинні забути свого минулого, бо й сьогодні робиться так багато бруталного по відношенню до людини, що й за десятиліття не виправити. Україна, на превеликий жаль, ще догои життєм насильства нашої неспоконної Спасті, яка абсолютно не передбачає частя для людини. Замасмо Систему — минуле не повториться, але замість того парламентським шляхом, без танків...

— А що для вас особисто означає «вільна людина»?

— Та, і інших людей, сам ніколи...

— Кажу, життя людини до того часу, коли слди наших вчинків встане о...

— Восте з роботи. Життя бонти не те, що треба...

— Уряд боти шасливий...

— Чим зумий і Церкви...

— Я в тії неприємності, промислом, роблю по...

— І мало їм, що їм, що їм, і кінчено, і які розуми...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

— Ми розуміємо...

Провінція нохана!

ПРИСВЯЧЕНО ВЕЛИКОМУ КОМБІНАТОРУ

Незважаючи на загальну любов до Осталя Бендера, ми так і не зробили нічого для того, щоб ушанувати його з тріумфом обрання. Не заснована навіть премія, яка щорічно вручалася бращим тунористам-країнам. Перший крок у цьому напрямку зробив Ізюкопільський монополітичний центр, який пропонує і Всесвітній біографію пам'яті Осталя Бендера.

Мабуть, немає на Карсониї жодного великого, який би викоплював, і все ж він дитину райцентр було не впізнати. Завдяки, він загубив навіть легендарні Нью-Васюки, а ізюкопільський жор Урбесний, Володимир Калесніч, Гусєв Ахмедов і Людмила Лисенко не поступалися у величезності сьому величезному комбінатору. Показали майстерність ости з Москви, Тьм, Сіверопольська, Харкова. Остальні ж були засідання тривають!

Володимир
БОНДАРЕНКО

На зімкні Віктора
ЦЮЖА миттєвості
біллетури.
Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

Харьківська області

ОБЕРЕЖНО: ПСЕВДОЧЕЛІСТІ

Останнім часом у процесі здійснення органами КДБ республиканського заходу по боротьбі з економічними саботажом розкрито ряд фактів, коли окремі громадяни, а також групи осіб із законних елементів, прикриваючись ім'ям співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Так, управління КДБ по Закарпатській області виявило таку групу на чолі з працівником одного з підприємств обласного центру М., який автогаражі підірвав, пошкодивши імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії. Так, управління КДБ по Закарпатській області виявило таку групу на чолі з працівником одного з підприємств обласного центру М., який автогаражі підірвав, пошкодивши імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії. Так, управління КДБ по Закарпатській області виявило таку групу на чолі з працівником одного з підприємств обласного центру М., який автогаражі підірвав, пошкодивши імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

За інформацією підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

Крім цього, М. а працівник підприємства, листа М. і його дружина підірвали два автомобілі «Таврія», одні з яких у день покупки продавали через комісійний магазин. Аналогічним способом було придано дві автомобілі, імя співробітників КДБ, чинили протиправні дії.

ду і це полегшувало здійснення задумів. Мабуть, це не єдиний випадок, коли шахарі і провідники намагалися виконати авторитет органів держбезпеки в здійсненні волево-ришних цілей. Наприклад, одним же управлінням КДБ призначено діяльність «генерала КДБ» Д. і його дружини, які шляхом шасливої діяльності суми грошей у громадян Н. обіцяючи «заміти справу», що нібито ведеться на не. Вони змусили розповісти про обласні «табуретовані» жителі Токмарицького району В. ч. відвідувачів установ, організацій, готель як видавав себе за офіцера КДБ, герої-афганці. Виконавши це, себе особистістю ставили, чинили різні аморальні дії. Після того, як В. потрапив у поле зору співробітників Васильєвського РВ УКДБ, його пошук завершився в залі суду.

Дивують різноманітність і довірливість службовців осіб, які стіпаються з працівниками. Тому ми себе за мейстерів. Співробітників КДБ усвідомлюють те, що після і приїжді на них не поширюється. Тому ми себе за мейстерів. Співробітників КДБ усвідомлюють те, що після і приїжді на них не поширюється.

По всіх фактах шахрайства, що дискредитують органи державної безпеки, КДБ республиканський шляхом заважає до Рад народних депутатів, а вже після погодження з ними — до службовців осіб.

По всіх фактах шахрайства, що дискредитують органи державної безпеки, КДБ республиканський шляхом заважає до Рад народних депутатів, а вже після погодження з ними — до службовців осіб.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Центр громадських зв'язків КДБ УСРР.

Новини з усієї України

ВІКНО В ЄВРОПУ

ЦЕРНІВЦІ. Регулярно відкритися передачі всіх каналів телебачення Центрального телебачення. Регулярно відкритися передачі всіх каналів телебачення Центрального телебачення. Регулярно відкритися передачі всіх каналів телебачення Центрального телебачення.

З ранку до ночі власники чорно-білих і кольорових апаратів зможуть дивитися у синхронному передачі на російську мову нашу програму, по зміст якої передідає місцева преса. Передбачається широкий показ ділових, політичного і культурного життя західноєвропейських країн, трансляція мультимедіальних і художніх фільмів, дитячих мультимедіальних передач.

Українофрм.

КРИГА СКРЕСЛА

ЛУГАНСЬК. Обласне товариство української мови через своїх представників у обласній Раді домогалося створення постійної депутатської комісії, яка займалася виключно питаннями національного відношення, відношенням Закону про мови. Цими функціями доповнено вже існуючу комісію з питань мови. Вона залучила до сьому державні повноваження, — заявив голова щорічно створеної комісії, лікар С. Шаєвич. — впроваджені національну мову в наше повсякдення — діловодство, освіту, сферу обслуговування. Не залишимо поза увагою й турботи численних національних меншостей області».

...ПРИНІС

Наше українське відношення до 20-ї роки ініційного століття, яке ми знаємо, — Гоголю. Ось лише один штрих з тої трігачної епохи: з 259 українських ініційних, що ми знаємо, — Гоголю. Ось лише один штрих з тої трігачної епохи: з 259 українських ініційних, що ми знаємо, — Гоголю. Ось лише один штрих з тої трігачної епохи: з 259 українських ініційних, що ми знаємо, — Гоголю.

Вір у іміційний драматичного твору імені Т. Шевченка відіграє народний депутат.

Новини з усієї України

ГЛАСНІСТЬ — ПРОТИ СНІДУ

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. Тут створено Республиканський громадський центр по боротьбі з СНІДом.

— У багатьох країнах світу ця страшна чума ХХ століття вихлила шід контролю мейстерів. Де був гонимий і ініційований створення центру Віталій Хаан, — а в нас це є шанс запобігти біди. Ми не інформовані, власний кореспондент «Голосу України».

ГАЗЕТА ДІЯ ПІДПРИЄМЦІВ

ХМЕЛНИЦЬКИЙ. Цим димам вийшов перший номер газети «Підприємство». Його засновник — обласна Рада профспілок, працівників кооперативів та організацій форм вільного підприємництва. Це буде газета для кооперативів і про них, посередник між новою сферою вільного підприємництва та іншими підприємцями, інших області.

Борис ДАШЕВСЬКИЙ, журналіст.

М ПРОКЛЯТИЙ НАРОД

були до обран-
депутатом Ук-

начальня-
тем автоматн-
ування в ін-
проектсталь-
що в Києві.
будівельні кон-
зробляв різні
галузі.

ви, певно,
механізм захи-
ни, тож і запн-
Я десь читав,
свій будма-
Як ви вва-
реба зробити,
це зрозуміло
себе вище за

не дуже згод-
ше в людині
особистості і
Величезна кі-
і становить
нас тривалий
«мн» і
«я» — не-
тається ли-

ше один раз за історію люд-
ства.

— Але ж кажуть, що сво-
бода однієї людини закінчу-
ється там, де починається
свобода іншої. Звідки має
прійти розуміння цього до
кожного окремо взятого ин-
віда?

— У нас на прапорі завж-
ди було написано, що голов-
не для людини — вимоги,
інтереси всього людства, за-
ради яких треба працювати.

Але при цьому, повторюю,
ми забували, що людство —
це і є окремі люди. Тому я
вважаю, що працювати тре-
ба для окремої людини, зро-
бити її щасливою і тоді бу-
дуть щасливими всі. Проте і
кожна людина сама має зро-
зуміти, що вона буде щасли-
вою тільки тоді, коли не за-
важатиме іншим. Розуміння
цього повинно виховуватися і
самовиховуватися у кожній
людині, воно не насаджується
кимось чи чимось «згори».

— З цього, мабуть, і тре-

ба виходити в питаннях прав
захисту людини?

— Саме так — із захисту
відмінностей особистості, не-
повторного скарбу кожного.
Тільки так ми захистимо і
права колективу, і країни, і
людства.

— Следи жакливого мину-
лого ведуть у майбутнє. Ми
доживемо колись до того ча-
су, коли следи нашого мину-
лого урвуться?

— Це, як на мене, буде
дуже й дуже скоро. Ми не
повинні забути свого мину-
лого, бо й сьогодні робиться
так багато бруталного по
відношенню до людини, що
й за десятиліття не виправи-
ти. Україна, на превеликий
жаль, ще довго житиме на-
слідками нашої нелюдської Си-
стеми, яка абсолютно не пе-
редбачає щастя для людини.
Зламаємо Систему — мину-
ле не повториться. Але ла-
мати треба парламентським
шляхом, без тактів...

— А що для вас особисто
означає «вільна людина»?

— Та, яка поважає волю
інших людей. Поневолею
сам ніколи не буває вільним.

— Кажуть, жартуючи, що
життя інколи змушує люди-
ну до багатьох «добровіль-
них» вчинків. Коли це було
востаннє особисто з вами?

— Востаннє, коли пішов
з роботи в народні депута-
ти. Життя змусило мене ро-
бити не те, що любило, а те,
що треба.

— Кому треба?

— Україні, яку треба зро-
бити щасливою.

— Чим відрізняється ро-
зумний мікроміс зради
ідеалів?

— Я в попередньому жит-
ті керувався розумним ком-
промисом, бо вважав, що
роблю потрібну справу,
і мало замислювався над
тим, що робили Горині, Лу-
к'яненко, Микола Руденко,
які боролися із Системою.
Мій розумний компроміс за-

кінчився тоді, коли я зрозу-
мів: кожен має сказати ре-
жимові «Ні!», бо інакше
життя не зміниться. Той, хто
зрозумів це, але нічого не
зробив, той, як на мене, й
зрадив ідеали.

— А власні права люди-
ни ви в сім'ї можете відсто-
яти?

— У мене дружина — ро-
сіянка, і я, як чоловік-украї-
нець, не можу утискати
«представницю національної
меншини» й тому завжди із
задоволенням їй підкорююсь,
маючи власну точку зору.
Дружина дуже багато зна-
чить у моєму житті. Крім
неї, у мене двоє синів, троє
онуків, і в сім'ї я — щас-
лива людина.

— Якщо ви — оптиміст,
то в чому це полягає?

— Надія помирає остан-
ньою. У народу України —
попереду щаслива зірка. Ми
— не Богом проклятий на-
род.

Вів бесіду
спеціальний кореспон-
дент «Голосу України»
Володимир СКАЧКО.

Фото
Віталія ЛЕЩИНСЬКОГО.

Цього листа ми щойно одержали
автора друкуємо мовою ор-

МОЖНО СОХРАНИТЬ ЧЕГО НЕ

В обласній газеті «Віс-
ті Ровенщини» от 17. 09.
90 г. опубліковано письмо
Д. Коваленко із Гоци (мес-
то роботи не указано) под
заголовком «Я кажу: «Так»
о Союзном договорі. Один из
аргументов Д. Коваленко в
пользу «Союза следующий:
«Західна Європа хоче об'єд-
натися ще більше, а ми мрі-
ємо про унітарний князівства,
про національні ядерні си-
ли».

Считаю, что редакция га-
зеты областного Совета на-
родных депутатов должна
была объяснить автору пись-
ма, а заодно и всем читате-
лям, что объединение госу-
дарств в Западной Европе
носит принципиально иной
характер: там нет Центра,
который управляет бы всеми
странами, диктовал свои за-
коны, перераспределял по
своему усмотрению доходы
и валюту. Между ними су-
ществуют взаимовыгодные
связи, подобные которым
сейчас устанавливают между
собой республики, минуя
Центр.

Украина не «мріє про на-
ціональні ядерні сили», она
хочет стать безъядерной зо-
ной, как Швеция, Финляндия
и другие миролюбивые госу-
дарства, что и записано в
Декларации о государствен-
ном суверенитете. Необходи-
мость же иметь свою респуб-
ликанскую армию (при кол-
лективной стратегической

обороне) по-
тия в Лит-
будет дави-
матерей и
позволил
Нам п-
свое «ДА»
ферендуме
вопрос, пр-
ховым Со-
референду-
и содержи-
ни. Он сф-
«Считае-
димым се-
Советских
ских Респ-
ленной фед-
ных сувере-
которой в
гарантиров-
боды чело-
вечности?
мной. —
В этой с-
держится
сов, диску-
стве и им-
альное за-
щего, а на-
1. О со-
кое «разви-
«больше
уже испыт-
ре. Хотел-
обществе,
здоровом с-
«измов».

2. О ф-
ция, какой
она ни бы-
верховен-
нов над
примером

ЕКІСТІ

шувало здійс-

де не єдиний
шахраї і прої-
сь використов-
і органів держ-
чинних і ко-
ж. Наприклад,
ініціатива КДБ
ініціатива «генера-
льного дружини,
ініціатива вима-
гати грошей у
Н.», обидва
«я», що лібіто
«я». Восени ми-
області «га-
тель Токмаць-
У відвідува-
організаціях,
давав себе за
героя-афганця,
себе особливо-
вчинив ряд
і. Після того,
у поле зору
Василіського
воляж завер-
суду.

зача неба-
вність служб-
стикаються з
що видають
і. Співробіт-
домлюють те,
привілеї на них
і. Тому ні в
і з сою осо-
они не звер-

обидності вирі-
льно-побутових
тань органи-
ним шляхом
до Рад народ-
а вже після
ними — до

тах шахрайсь-
дискредитують
вній безпеки,
і й надали
обидних захо-
до чинного за-

громадських
КДБ УРСР.

ючи подію

ОДИТ НА ЗВ'ЯЗОК

ники відділів і
домства. Мі-
бажання про-
р такі зустрічі
ми щомісячно.
законопроек-
ств, землю, ро-
ектами законів,
іпнати політич-
свободи грома-
міністра Ві-

Новини — з усієї України —

ВІКНО В ЄВРОПУ

ЧЕРНІВЦІ. Регулярно дн-
ватися передачі всіх великих
телевізійних центрів конти-
ненту дістали можливість
жителі Буковини. «Вікно в
Європу» прорубала місцева
асоціація комерційної теле-
компанії ТВА.

З ранку до ночі влас-
ники чорно-білих і кольо-
рових апаратів зможуть ди-
витися у синхронному пере-
кладі на російській мові нову
програму, про зміст якої по-
відомляє місцева преса. Пе-
редбачається широкий показ
ділового, політичного і ку-
льтурного життя західноєв-
ропейських країн, трансля-
ція мультимедійних і ху-
дожних фільмів, дитячих, му-
зичних та спортивних пере-
дач.

Українформ.

КРИГА СКРЕСЛА

ЛУГАНСЬК. Обласне то-
варство української мови
через своїх представників у
обласній Раді домоглося
створення постійної депута-
тської комісії, яка займалася
виключно питаннями націо-
нального відродження, впро-
вадженням Закону про мови.
Цими функціями доповнено
вже існуючу комісію з питань
культури. «Відтепер ми ма-
ємо державні повноваження»,
— заявив голова щойно ство-
реної комісії, лікар С. Шве-
люк, — впроваджувати на-
ціональну мову в наші пов-
сякдення — діловодство, ос-
віту, сферу обслуговування,
топонуїю. Не залишимо по-
за увагою й турботи числен-
них національних меншостей
області».

...І ПРИНІС ГІЛКУ ТЕРНУ

Наше українське відроджен-
ня 20-х років нинішнього сто-
ліття, по суті, закінчилося Го-
лгофом. Ось лише один штрих
з тої трагічної епохи: з 259
українських письменників, що
активно працювали в нашій
літературі ще в 1930 році, пі-
сля 1938 року дружилися ли-
ше 36. А перша хвиля репрес-
ій проти української інтелі-
генції насамперед накрила то-
дішню столицю нашої республі-
ки — Харків. Довго, дуже
довго ми про цих мучеників
навіть не згадували. Ніби й
не було їх на світі, ніби не
зосталося після них ні книг,
ні фотографій, ні спогадів.

І от у Харкові ввечір пам'яті
репресованих під назвою «Ук-
раїнська Голгофа». Цього ж дня
у літературному музеї була
відкрита виставка під одио-
ім'ямом назвою.

Ввечір у приміщенні драма-
тичного театру імені Т. Шев-
ченка відкрив народний депу-

тат УРСР, відомий режисер і
громадський діяч Лесь Та-
нуш. Він зокрема снізав про
три хвили українського відрод-
ження, про невідповідність ку-
льтури, про «два три» третя
хвиля одження «аїнсь-
кої духовності і культури, за-
яку всі ми несемо пряму від-
повідальність перед прийдеш-
німи поколіннями.

На ввечір прийшли родичі й
близькі Василя Еллана-Влаш-
ного, Миколи Хвильового, Ма-
рія Крушельницького та
інших творчих особистостей з
українського відродження.
Дочка Блакитного Майя Васи-
ліва Вовчик-Влашнітиа снізала:
«Вони творили з викривленими
руками, але навіть своїми тра-
гічними помилками вони за-
повідали нам берегти ідеї на-
ціональної культури».

Про репресованих українсь-
ку кул'ю говорили г. т. ла-

урбат Державної премії СРСР
Борис Чичибабін, Лариса Кру-
шельницька зі Львова, відомий
історик, творець мартиролога
репресій Дмитро Юрасов. З
особливою увагою слухали
присутні члена-кореспондента
Академії наук УРСР, заступни-
ка директора Інституту лі-
тератури АН УРСР Миколу
Жулинського, який розповів
про свої зустрічі з діячами ук-
раїнської діаспори. З болем
говорили про ув'язнену кул-
туру народний депутат Генріх
Алтухан та відомий письмен-
ник Євген Сварстюк, які самі
знали табірних жахів.

Кожна імперія має свою
Голгофу, наголосив Євген
Сварстюк і закінчив свій ви-
ступ віршем, де прозвучали
щемливі слова, які стали на-
строєм домінують вечора:
«...І приніс гілку терну вашим
тіням стражданням...».

Леонід ТИМЧЕНКО.
Харків.

Новини — з усієї України —

ГЛАСНІСТЬ — ПРОТИ СНІДУ

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. Тут
створено Республіканський
громадський центр по боро-
тбі зі СНІДом.

— У багатьох країнах сві-
ту ця стрвина чума ХХ сто-
ліття вийшла з-під контролю
медиків, — сказав один з
ініціаторів створення центру
Віталій Хазан, — а в нас
ще є шанс запобігти біді.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».

ГАЗЕТА ДЛЯ ПІДПРИЄМЦІВ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. Ци-
м днями вийшов перший
номер газети «Підприємець».
Його засновник — обласна
Рада профспілок працівни-
ків кооперативів та органі-
зацій форм вільного підприєм-
ництва. Це буде газета для
кооператорів і при них, посе-
редник між новою сферою
вільного підприємництва та
населенням Хмельниччини,
інших областей.

Борис ДАШЕВСЬКИЙ,
журналіст.

ПОГОВОРИ ЗІ МНОЮ, ВСЕСВІТЕ

Валентина Павліана Крамін-
ська — інженер Сумського
науково-виробничого об'єд-
нання «Електрон», звичайна
собі жінка, відрізняється єди-
ним: за що не візьметься, все
у неї виходить. Шие, а вже,
плете майраме, займалась че-
кавкою, випалюванням, укла-
дала власні довідки лівар-
ських трав. А того вечора чо-
ловік дав їй почитати статтю в
газеті «Молодь України» — «Ді-
ті Всесвіту». Раптом відчула
себе гарячою болочкою то-
чкою, сльози ринули з очей.
Закрилася руками й повто-
рювала: «Хто я? Хто я?».

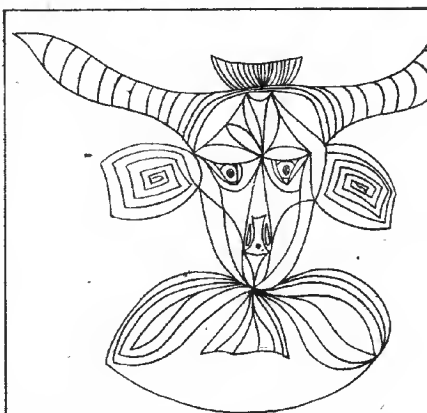
Пізнніше, ввійшовши в кон-
такт, дізналася, що досі не
знала себе. Звідти їй роз-
повіли: спершу вона була во-
гнем, потім народилася зайцем,
ще раз — лисичкою. Потім на-
родилася в Індії, звали Гезею,
прожила 17 літ. Наступне жит-
тя — у Гвінеї, звалися Ура-
ією, жила 23 роки. Восьме й
передостаннє життя — у
Стамбулі, звали Гюльчарою,
померла у 6 років від ангінки,
було це близько 1720 року.
Валентині Павліані повідомили,
що тепер вона проживає до
30 вересня 2015 року. Вона до
цього ставиться філософськи,
бо знає, що душа її житиме

— Характерники —

на планеті Ілес сузір'я Тере-
зів.

До рук жінки потрапляли
все нові публікації, вони під-
штовхували до пошуків. Так
з'явилася у неї «палічка феї».
Коли взяла палічку, побачила
на відпопраній поверхні
власне зображення, а ще —
обличчя якогось чоловіка. По-
тім бачила діечат з пишним
волоссям, одухотвореними об-
личчями. Особливо часто —
обличчя однієї дівчини. На-
зайомка мовчала, аж поки не
попросила її показати свою
планету. Просто на меблях
раптом з'явився пейзаж —
такої форми, ніби проєктором
було око самої Валентини
Павліані. Спробувала підніма-
ти пальцем повітря — зобра-
ження збільшувалося.

Після публікації, де йшлося
про спілкування через іамис-
тину, що на ниточці рухаєть-
ся або не рухається над піте-
рами, визнаючи потрібні й на-
нижуючи їх у слова, Валенти-
на Павліана таж спробувала
так спілкуватися. Їй відпо-
віли. Це сталося 29 вересня
минулого року. Зошитів із за-

писами розмов уже кілька. З
мовою проблем нема — усе
практично по-нашому. Спілку-
вання за допомогою нарис-
тинки забирає багато часу, то-
му Валентина Павліана просить
відкрити їй слуховий канал.

Втім, можливість одержання
інформації постійно зростає:
є канал дол, гравітації,
минулого й майбутнього, сім
каналів інформації для ліку-
вання травмами. Вона має свій
код, який повідомляє при ви-

ході на го-
Скористати
може ніхто
А ще у
лося ціле
Так, вона
Спершу г
відчуття: за-
цювати на
лружувала
иувала я
ласа взяти
Вона шукає

З пошти головного редактора

Цього листю ми щойно одержали і з поваги до автору друкуємо мовою оригіналу.

МОЖНО ЛИ СОХРАНИТЬ ТО, ЧЕГО НЕТ?

В областной газете «Вісник Ровенщини» от 17.09.90 г. опубликовано письмо Д. Коваленко из Гощи (место работы не указано) под заголовком «Я пишу: «Так» о Союзном договоре. Один из аргументов Д. Коваленко: «Получу Союза следующий: «Захлина Саропа чохе об'єднатися ще більше, а ми мирно по уладині націоналізму, про національні адерси сил».

обороне» подтвердили события в Литве: своя армия не будет являться танками своих матерей и детей и другим не позволит.

должине строительства АЭС по указанию Центра вопреки решению Верховного Совета Украины о моратории. Союз равноправных государств — это конфедерация, а не федерация.

3. О гарантиях прав и свобод. Какими методами Союз гарантирует «в полной мере права и свободы человека любой национальности», мы видим на примере событий в Тбилиси, Сумгаите, Нагорном Карабахе, Лиге, на приеме запрета программы «Восток» деинформации селения союзной программой «Время», травли Бориса Николаевича Ельцина в угоду Президенту и многим другим.

На слово «сохранение» в вопросе референдума хочу обратить особое внимание, ибо сохранить можно только то, что уже существует. Поэтому «ДА» на референдуме означает: сохранение существующего.

Комментарий главного редактора

Не взирая, что редакция газеты «Д» и редакция газеты «В» разнесены своими авторами. Вона надрукувала листа, який і так показав, що існує такий рівень мислення. А, можливо, продемонстрували і наслідки. Як завжди, розумно, — достатньо.

Цитуюм згоден з дописом Л. Савадьбо, з її точкою зору. Ті бились пригноми, що вивиспано її розсина. Це ще одні, набі і окреме підтвердження того, що Росія й Україна, росіяни й українці завжди з'єднані спільною мовою. Коли анімається саме про інтереси

цесуютьшій некомпетентності системи, сохранение асептичності Центра, сохранение описности высказаний союзного десанта на наши головы в любую минуту, когда задохнется союзными генералам. А потом на сцену выйдут сами, сделавши свой выбор, сами проголосовавши за СОХРАНИТИ.

Если бы Центр отнесся с должным уважением к декларациям о государственном суверенитете республик, то вопрос референдума был бы сформулирован в соответствии с декларациями, примерно так: «Считаете ли Вы необходимым сохранение нашего Союза за равноправных суверенных государств, которые добродушно делят Центру часть полномочий для выполнения конкретных коллизационных программ?»

Но система хочет сохранить себя, рассчитывая на политическую некомпетентность населения.

Л. СВАДЬБО, доцент Украинского университета инженерно-экономического хозяйства, русская, Ровно.

кінчився той, коли я прозрів: кожен має сказати режими «Ні». бо йнакше життя не зміниться. Той, хто зрозумів це, але нічого не зробив, той, як на мене, і зрадив Ідеалі.

А заклади права людини ні в як і сім'ї можете відстояти?

— У мене дружина — росіянка, і я, як мученик-українець, не можу зникати «представити національної меншини» й тому завжди із задоволенням їй підпорююся, маючи власну точку зору. Дружина дуже багато значить у моєму житті. Крім неї, у мене дуже синці, троє онуків, і в сім'ї я щаслива людина.

— Якщо ви — оптиміст, то в чому це полягає?

Надія попереду останню. У народі України попереду щаслива зрада. Ми — не Богом проклятий народ.

Віс бесіду спеціальний кореспондент «Голосу України» Володимир СКАЧКО.

Фото Віталія ЛЕЩИНЬКОГО.

НАШОМУ ТЕРНУ

уєрат Державної праці СРСР роки Ченчуба. Бачили Крушельницькі з Львова. Історик, творець мартірологів репресій Дмитро Юрченко. З його іменем угадується спілкування крає-кореспондент Академії наук УРСР, заступник директора Інституту історії АН УРСР Микола Жуківський, який розповів про свої зустрічі з відомим українським дисидентом. З його іменем угадується спілкування народний депутат Гарих Алтунян та відомий письменник Євген Свєрсток, які самі зазнали тортурні жор.

Кожна імперія має свою Голгофу, гологося Євген Свєрсток і зникнені свої видпущі, дає прозвучати щемним словом, і стали нашою страсною домінантою «чорно-білі» «Я приніс їжі тарму яким тівим стражданням...».

Леонід ТИМЧЕНКО. Харків.

ЗВИНУВАЧУЄТЬСЯ В ОДЕРЖАННІ МАБАРА

Кримська область Рада дада згоду на притягнення до кримінальної відповідальності її депутата зачинника республиканської мережі націоналістських зв'язків і телебачення О. М. Дмитрієва. Тому одразу об'явлено зачнення в одержанні великого

хабара від гологоного інженера одного з місцевих кооперативів. Момент передачі грошей на вулиці було зафіксовано на відеоплівку. У своєму поданні прокурор обличчя просив згоди і на арешт депутата, але давав відмову, що цей захід вступив перед

часним. Рада виняла польність ще й тому, що Олександр Дмитрієв тріє непоплотіх літніх діт і хворі родичі, й потребує його опіки.

Л. РЯБИЧКОВ, кор. Укрінформ.

КИНЖОЛ, А НЕ ТАННІВ

Є в маленькій Литві невелика українська громада, яку Неозоров, не ставившись, зарухував до учинення кримінального. А вона має свої години на литовському радіо, нальну школу і просить допомоги не танками, а кинжиками та платінієм рідною мовою «Балчик»?

232300. Балчик, АРП:3, а/с 514, Lietuva ukraines hielda.

Олена ОЗІРНА

ГОВОРІ ЗА МНОЮ, БЕСЕСУЄ

Характерники — на планеті Ілєс сузір'я Тарезів.

До рух живих портретів все воно публікації, один підштовхували до пошуків. Так з'явилось у наї «епічеські факти». Коли вдалося півночі, побачили на відлунні поверхні власне зображення, а це — зображення якогось чоловіка. Потім бачили дітями і півночі волосом, одухотвореним обличчям. Особливо часто — обличчя однієї дівчини. На зображенні чоловіка, як поки на попросили її показати свою півночі. Просто на мабля риторичне запитання: «Якщо формі, інші проєктори було оно само? Валентин Павліан. Спробувала підняти півночі, прокуку — зображення збільшувалося.

Після публікації, де йшлося про спілкування через немистичну, що на нійчоті рухується, а збо не рухується на літературні мезуручи портрети й на нійчоті. І у слові, Валентин, на Павліані теж спробувала так поспілкуватися, і відповіли, що це не півночі, а мимогого ритор. Зостаті із з-

писани розмов уже кілька. З могого проблем нема — це практично по-мимому. Спілкування за допомогою номістичного зображення багато часу, доки Валентина Павліані просить відірвати її слуховий канал.

Втім, можливість одержання інформації постійно зростає. І це не тільки в мимогого, мимогого й мимогого, сим канале інформації для лікування травмам. Вона має свій код, який поведомляє при як-

може на тои чий інший канал. Скориставшись цим кодом не може ніхто інших.

А це у Кримській з'являється ціле зображення мимогого. Так, вона почала мимогого! Спершу паражині незачиняв: зачненнямю прещоути на могого, бо рука не пружувалась, і мимогого акуювала вісь руху. Заодається взати півночі та мимогого. Вона шукє можливість поді-

литися інформацією з іншим. Бо розум сказав їй: «Розповідай про мене. Скази і радиста на пам'яті матимуть з вірою в мене...»

Алла МАРКЕЛОВА, Аор. півночі. Бня підпису. Рувковин су-чній Стрільці.

Малюнки відтворила художник Анатолій ТУЗ.

АСОЦІАЦІЯ ПСИХІАТРІВ

Нащодавно у Києві відбулось установа конференція Асоціації психіатрів України, в якій взяли участь лікарі з 14 регіонів нашої республіки.

Не збрані узявлено положення про об'єднання філіалів Асоціації психіатрів України, в якій працюють психіатри. Президенти асоціації обрано за значущого кафедрного психіатра Київського державного інституту узагальнення лікарів В. Курченко, сарвателініє правління — відомий дисидент і правозащитник Семан Гузак, лікар-психіатр з Луцька, Артем КОЛЕСНИК, наш громадський кореспондент.

Стаття 19 того ж Закону декларує збільшення сегмента малих господарств від оподаткування строком на п'ять років. Або ж прийнятий Замовником кодекс України збільшить податки українським сільському на три рази. Але ж мовля, не повинні один із двох важливих Законів супротивити іншому. То чому ж суперечать?

Євген МЕРКУЛОВ

ГОЛОС України

Зима.
Мороз-з-но...
Кажуть, коли
холодно, краще
думається.
А це — про
холодну голову,
гаряче серце,
чисті руки.
Нехай так буде.
Бо інакше вже
було.
Що ми за народ?
Хто ми? Якої
долі хочемо?
Той, що
піднімається
з колін. Ті, хто
мрію плакає.
Такої, щоб
вільному —
воля...

Закон про охорону природи

Про концепцію і статус природоохоронного законодавства

Складається враження, що акрай напружена екологічна ситуація на Україні, тисячоріччю підсліда неурожаю за масштабами і тривалістю дії чорнобильського трагедію, іде не починала нас якесь новорум ставлення до проблем охорони навколишнього середовища і раціонального використання природних ресурсів. Від вирішення цих питань безпосередньо залежить рівень економічного й соціального розвитку.

Про це свідчать, зокрема, підхід до розробки нового природоохоронного законодавства. Необхідність його радикального оновлення не зникає жодних сумнівів. Як це здійснити — найбільш результативно й відповідально, враховуючи потіснення статусу природного середовища?

Насторожує той факт, що з тридцяти п'яти назв проєктів законів України, які були розроблені в Радіох Міністерств УРСР до Верховної Ради, проєкт закону «Про охорону природи» займає перше місце.

Спиралося на власний досвід багаторічної наукової і практичної роботи у галузі охорони природи, а також аналізуючи спеціальну світову літературу, вважаємо, що закон про охорону природи не слід розробляти і приймати на рівні рядового господарського закону безпосередньої дії. Він повинен стати рангом вище, мати відповідний вплив на систему всіх інших законів, що безумовно як на його не припиняють їх значення. Напевно, він робитиме господарські закони більш конструктивними і дієвими.

У світовій практиці відомі два відмінні підходи до вирішення природоохоронних проблем. Перший, який історично склався у багатьох країнах, в тому числі й нашій, відображає суть природоохоронної діяльності, яка пов'язана з оглядом води, повітря, ґрунту та інших компонентів природи від господарського забруднення, іншими словами — боротьбу за наслідками, а також пасивну охорону природи шляхом різного роду заборон. Другий підхід, що виникло нещодавно, акцентує увагу більше на причинах, аніж наслідках деградації природного середовища, тобто на господарській (економічній) політиці держави і діяльності усіх її господарських структур, що викликають головну причину погіршення екологічної обстановки.

Найбільш повно цей новий підхід відображено у доповіді доповіді Міжнародної комісії по навколишньому середовищу та розвитку (МКНСР), яка була подана Генеральній Асамблеї ООН і схвалена у 1987 році. У доповіді сформульовано новий фундаментальний принцип

господарської політики будь-якої держави — «принцип сталого розвитку».

Сталый розвиток — це така господарська політика, яка забезпечує сьогодення, задовольняє розумних матеріальних потреб суспільства (з невичерпним, строго нормованим, забороненим навколишнього середовища і розумного експлуатацією природних ресурсів) і водночас не ставить під загрозу право майбутніх поколінь жити в здоровому середовищі і задовольняти свої потреби в природних ресурсах. Згідно з цим принципом, усі закони і всі всі вжиті соціально-економічні рішення на будь-яких рівнях державного управління повинні прийматися з повним урахуванням екологічних асепт і обмежень.

На жаль, діючи на Україні Система державних природоохоронних органів і чинний законодавство, а також роздані 11 жовтня 1990 року Радіох Міністерств УРСР до Верховної Ради республіки проєкт закону УРСР «Про охорону природи» відображають типовий традиційний підхід «боротьби за наслідками». Відомі розробники цього проєкту, а також статті законопроєкту з відображенням процедур екологічної експертизи господарської та інших діяльності людини; екологічних заходів щодо забезпечення охорони природи, регулювання впливу виробничої діяльності на навколишнє середовище. Ці і деякі інші статті проєкту до сутяжності ідеологічно суворого світу, який підходить, який на підставі доповіді МКНСР покладено в основу «екологічної перспективи до 2000 року і надалі» схваленої Генеральною Асамблеєю ООН.

Але принцип «сталого розвитку» неможливо повною мірою викласти навіть у найдосконалішому законі «Про охорону природи», вимоги якого були б обов'язковими не лише для природоохоронного законодавства, але й у всіх інших актах, директивах, інструкціях, всіх формах і видах діяльності, яка здійснюється в рамках країни.

Тому то ми не зійшлися думками з іншими членами робочої групи по доопрацюванню поданого урядом республіки законопроєкту у ключовому питанні про концепцію і статус майбутнього основного закону про охорону природи.

Хотілося, щоб нас вірно зрозуміли і фахівці, котрі, безперечно, сумлінно працювали над проєктом, і народні депутати, і вчені-решт, громада, бо стосується це не лише у кожному конкретному переконанні: якщо закон «Про охорону природи» буде прийнято, як передбачається, на рівні рядового господарського закону, то це не зможе вирішити проблем охорони природи, які би досі малим він не був, бо сама

по собі природоохоронна діяльність є по суті боротьбою за наслідками, а не причиною погіршення екологічної ситуації. Не допоможе такою рівня закон і у розв'язанні економічних питань.

Головною причиною протекуючого погіршення статусу середовища та виснаження сировинної бази є, як і до, недо, непрапорний ориєнтований економічний розвиток, що здійснюється без належного врахування екологічних імперативів.

Завданням на життєво не обходяться конструктивного пошуку шляхів виходу із цього органічно пов'язаних між собою головних біл сучасності — економічної кризи та екологічного лиха, — вважаємо за необхідне прийняти «Екологічний кодекс України, що визначить основні принципи і вимоги як до господарської діяльності, так і охорони природи на її території». А після цього розробити і прийняти серію природоохоронних законів прямої дії, з положенням яких буде змозга звертатися безпосередньо в суд, арбітраж, прокуратуру та інші юридичні органи.

Екологічний кодекс повинен розвивати і конкретизувати положення Декларації про державний суверенітет України, узгоджені з її положеннями майбутньої Конституції УРСР і містити обов'язкові для всіх законів і інших директивних документів екологічні вимоги. Усі раніше прийняті закони повинні бути приведені в такий у відповідності з Екологічним кодексом. Тільки у такому випадку можна сподіватися на реальне вирішення острих екологічних та економічних проблем у їх взаємозв'язку.

Вважаємо, що Екологічний кодекс повинен бути великим за обсягом і відображати прийнятні ті основні юридичні норми, які рекомандують Генеральною Асамблеєю ООН для законотворчої роботи у всіх країнах членів Організації Об'єднаних Націй.

До них відносяться основне право всіх людей на сприятливе для життя і економічного розвитку природне середовище, а виходячи з цього, обов'язок держави: охороняти і раціонально використовувати навколишнє середовище і природні ресурси в найкращому і найінтересів поколінь, підтримувати екосистеми і процеси, які необхідні для функціонування біосфери; охороняти біологічну різноманітність і дотримуватися принципів, що забезпечують стійку екосистему продуктивність при використанні природних ресурсів та екосистем; встановлювати корні охорони навколишнього середовища (са ме у цьому помагає зазначити суті природоохоронного законодавства); здійснювати моніторинг зміни у якості при-

родного середовища і використовувати природних ресурсів, а також публікувати дані з цього приводу; зобов'язати перед екологічними очікуваннями і приймати в замітку з новими видами діяльності: своєчасно інформувати населення про можливий вплив господарської діяльності на середовище, на даючи всі громадянам рівні права у захисті свого життя в адміністративних і судових установах; забезпечувати умови, за яких збереження навколишнього середовища розкладається як невіддільна складова частина планування і всієї діяльності в галузі економічного розвитку; провадити добру волю і співробітництво з іншими країнами для здійснення інших названих прав та обов'язків; припинити всі види діяльності, котрі порушують вище названі, у тому числі міжнародні зобов'язання та забезпечувати компенсацію екологічних збитків.

Екологічний кодекс, принципово відмінний від представлений проєкту закону про охорону природи, особливо потрібний у зв'язку з переходом до ринкової економіки, бо якщо ми зробили велику кількість екологічних помилок і порушень в умовах централизованної планової економіки, то цілком зрозуміло, що можна транзити в невідомих нам умовах адекватного підприємництва.

Ми не хочемо забувати найменшого докору усім тим спеціалістам, котрі добросовісно працювали над варіантом проєкту закону про охорону природи. І праця дуже корисна й згодиться для творення конкретних пореєсурсів і погалужених природоохоронних законів, у першу чергу, «Закон про організацію охорони природи», де відраховано організації управління природоохоронною діяльністю, проведення екологічної експертизи, економічну відповідальність і матеріальні стимули за дотримання екологічних вимог.

Мова ведеться лише про одне принципове питання — визначальну роль основного природоохоронного законодавчого акту республіки. Вважаємо, що для розробки і прийняття Екологічного кодексу України повинні знайти і час, і кошти.

Юрій ТУНІЦЬ,
доктор економічних наук, професор, директор Міжнародного Інституту — асоційований член екологічних проблем при Львівському університеті ім. І. Франка.

Віктор ОГОНОЧЕНКО,
кадістр геологічного мінералогічного науки, голова Львівського обласного комітету по охороні природи Держкомприрод УРСР.

**ЗАКОН ПРО
ОХОРОНУ
ПРИРОДИ НЕ
СЛІД
РОЗРОБЛЯТИ
І ПРИЙМАТИ
НА РІВНІ
РЯДОВОГО
ГОСПОДАР-
СЬКОГО
ЗАКОНУ
БЕЗПОСЕРЕД-
НЬОЇ ДІЇ. ВІН
ПОВИНЕН СТАТИ
РАНГОМ ВИЩЕ
І МАТИ
ВІДПОВІДНИЙ
ВПЛИВ
НА СИСТЕМУ
ВСІХ ІНШИХ
ЗАКОНІВ.**

**НЕОБХІДНО
ПРИЙНЯТИ
ЕКОЛОГІЧНИЙ
КОДЕКС
УКРАЇНИ, ЩО
ВИЗНАЧАТИ
ОСНОВНІ
ПРИНЦИПИ
І ВИМОГИ
ДО ОХОРОНИ
ПРИРОДИ НА
ЇЇ ТЕРИТОРІЇ.**

У, не вірю

несподіван-
тис, що тіль-
кертій серед
та учнів
мітний інте-
х суспільно-
тоді як три
овсім байдю-
сь у ході со-
тування, про-
дубліції під
андата Фі-
В. Тарасен-
ого року.

но, що біль-
вчат на за-
дні результ-
відповіді,
тим вона за-
лення моло-
демокра-
у, так і де-
італізму, по-
Тобто, для
зміни го-
ратизм май-
ого устрою.

тверджуєть-
реванна біль-
негативно
націоналіз-
реннішою є
ізму та на-
у — Іх при-
жний п'ятий
ста опн-

х, радіти пе-
ати має хо-
ні анкетова-
значити своє
авання ідео-
п'ятий недо-
вечність, за-
нчим.

ці дослід-
обується дум-
ебайдухня
роширюється
і всіх, а й
Візьмемо, на-
молодіжних

передплати-
звими і від-
наших читачів
надіслали по-
що текі сім'
у нашому су-

станом ваші
розподілились
Як і годиться,
еси робітничий
ебавину актив-
ка відповідей).

ставники інте-
а лиша шті —
е, одержаних
еженерів, учи-
перережеж. Що

перестанемо
аживати ли-
мими елітетами.
енція виявля-
е, незаважаюч
анці селе наді-
відсотка анкет,

Для третини опитаних ма-
ло важать проблеми освіти й
пабуття спеціальності. Абсо-
лютна більшість не відчуває
необхідності в поліпшенні
якості навчального процесу,
в індивідуалізації та гумані-
зації навчання, у впровад-
женні учнівського самовряду-
вання, у співробітництві з
учителями. Немає у них і за-
интересованості у створенні
власних молодіжних організа-
цій, а інтерес до створення
системи трудового навчання
з оплатою праці учнів виявив
лише кожний четвертий.

То, може, сфера їх захоп-
лень змістилася в бік розваг
і відпочинку? Як ніяк: тіль-
ки третина опитаних була б
не без того, щоб хоч якось
поліпшилася організація цієї

Соціолог аналізує

ланки їх життя. Далі вже,
здається, нікуди. Згадаймо
слова академіка Богомольця,
який відшукував способи про-
довження активного життя
людини: «Бережіть бажан-
ня!» Саме ями, а не рока-
ми вимірюється наш вік. А
тут діти наші — як діди-діду-
гана, як морозом ударені схи-
ди. То чи ж треба дивувати-
ся стрімкому наростанню се-
ред молоді проявів жорсто-
кості до інших і до себе, не-
вмотивованих злочинів, зне-
люднення, наркоманії, психіч-
них захворювань, самогубств?

Хто ж і якою мірою впли-
ває на розвиток громадської
та політичної свідомості за-
трашних господарів суспільст-
ва? Ось рейтинг різних мо-
лодіжних політизованих орга-
нізацій, визначені з ураху-
ванням готовності молодих

людей голосувати за їх кан-
дидатів на виборах до орга-
нів влади:

Спілка незалежної української молоді	+1,6
Українська студентська спілка	+1,3
Комсомол України (МДС)	-0,01

Ставлення молодих до де-
яких із «дорослих» партій,
які діють сьогодні в респуб-
ліці, теж неоднозначне.

Визначені за тим же прин-
ципом їх рейтинги у молоді-
жному середовищі такі:

Партія зелених	+7
Українська республіканська партія	-0,1
Українська народно-демократична партія	-0,2
Рух	-0,9
Комуністична партія України	-1,5

Не можна, певно, переоці-
нювати значення цих показ-
ників хоча б тому, що вони
узагальнюють думки бага-
тьох і фіксують наміри. А як
поведуться молоді в конкрет-
них ситуаціях, коли на них
впливатимуть непередбачу-
вані сьогодні фактори, сказа-
ти важко. Однак не можна
не зважати на те, що наведе-
ні оцінки безпосередньо від-
бивають особливості та харак-
тер сприйняття молодими
громадянами політичної про-
паганди, вчинків і всієї діяль-
ності тих чи інших організа-
цій. Для багатьох із них най-
гострішою проблемою є за-
воювання довіри молоді і пе-
ретягнення її на свою сторо-
ну. У протилежному разі будь-
які політичні та агітаційні хо-
ди сприйматимуться молоді-
ми як чергова клоада в
політичному цирку. За дові-
рою приходить симпатія до
ідей, а не навпаки.

Степан ЛАВРИЧЕНКО,
соціолог.

Фото
Олександра ГЛЯДЕЛОВА.

а від міських жителів надійшло
68. Воно й зрозуміло — газета
навіть у деякі міста не доходить
лише на 3—4 день, а що вже
про безпосереднє сільського по-
штаря казати. Йому ж і вело-
сипедачасно не порекомен-
тують, а не те, щоб газетами

собі зауваження щодо соціаль-
ної справедливості. Чи не є це
наслідком того, що понад 70
років нас привчали, ніби най-
перше — це держава, а по-
дінна — «колісатко» і, зда-
ється, тамі привчили. Пробле-
ми становлення правової дер-

Не дрібниці життя

ДЕЩО ПРО МОВУ

Давно вже звернувся увагу на
мову деяких депутатів україн-
ського парламенту. На жаль, у
виступах значної частини на-
родних депутатів трапляються
значні мовні огріхи. Навіть на-
зви нашої держави, народу,
парламенту часто вимовляються
неправильно, з наголосом на
«А» («Україна», «Український
народ», «Український парла-
мент»). Прикро, що з уст на-
родних депутатів України, на-
віть тих, хто займає високі
державні пости, ч. неправ-
ильну назву народу, який об-
рав їх своїми депутатами.

У дореволюційний час, коли
українська мова була поза за-
коном, неурядованою, у ро-
сійських, а іноді і в українсь-
ких газетах можна було зустрі-
ти в слові «Україна» наголос
на «А». Але вже найстаріші
словники затверджують «ви-
мову «Україна» з наголосом на
«І». У «Словнику української
мови» П. Білецького-Носенка
(30—40-і роки XIX ст.) даються
назви «Україна», «Вкраїна»,
«Вкраїна». У слові «україн-
ський» наголос на «І». «Словарь
української мови», уп. чиню-
ваний Гринченком і даний
у Києві 1909 року, фіксує один
наголос і для території, і для
назви народу та його мови: Ук-
раїна, українець; українська.

Сучасні наукові і масові
словники як українською, так
і російською мовою зть тіль-
ки наголос на «І». Отже,
Україна, українці, українсь-
кий, і перекручується назва на-
шого народу — недолучство.
Неправильно вживаються і
девікі окремі слова та зворот-
и. Неприємно слухати, коли
чуєш: «Слово надається депу-
тату Гуремію, Правденко» і
т. д. Українською мовою це
означає, що виступає мове
жінка. Але ж на трибуну схи-
дають добре знамі, шенові то-
варіші. Або ще яскравий при-
клад неправильного вживання
українських слів. Оголошуєть-
ся: «Затверджується повістка
дня на неділю». По-перше, по-
вістка — це виписки з суду,
спіски кудись і (укра-
їнською мовою: «порядок де-
нний», а по-друге — це озна-
чає, що обговорюється поряд-
ок денний на вихідний день
— неділю (українською мовою
треба: на тиждень).

Неправильно вживаються та-
кі слова, як слідуючий (треба
— наступний), рахує (коли ні-
чого не перераховується, є
висловлюється ставлення, дум-
ка, треба — вважає), відно-
ситься (треба — ставиться), що
далеко не одне і те ж.

Незнаю лише окремі, най-
більш грубі, мовні огріхи. Але
й вони свідчать про необхід-
ність підвищення мовної куль-
тури депутатів Верховної Ради
України, адже засідання сесій
нашого парламенту транслю-
ються і по радіо, і по теле-
баченню на всю Україну.

Ще 28 жовтня 1989 року Вер-
ховна Рада прийняла Закон
«Про мови в Україні РРР». Він
спрямований на піднесення
культури нашої рідної мо-
ви. Всім нам від керівників
найвищого рівня до широких
масових мас треба вчитися
досконало володіти рідною
мовою, шанобливо ставитися
до мов інших народів, що про-
живають на території України.
Тільки за цієї умови наша рід-
на мова звучатиме на лону
співу, ніжна і мелодійна, в ко-
ли треба — суворі і грізні.

Георгій НЕДІЛЬКО,
кандидат філологічних
наук.
Ніжин.

Схоже на те, що навіть нинішня тепла зима остудила
осінні гарячі мітингові пристрасті і створила на Україні та-
кі собі зимові політичні вакації. А може, вже люди втомив-
лися від майданних балачок, які на жаля (а може, й на шас-
тя?), нічого не дають, і внірили, що долю й добробут на-
роду швидше можна поліпшити не на площі, а в деку чи в
полі. Тож цікаво, якою буде весна-91, адже суперечнос-
ті все життя кочують за нами з року в рік.

Суперечності. Вони зав-
жди існували й існуватимуть
доки, доки живе людина. За-
гадаймо хоча б народні «з ми-
ру по нитці» — бідному со-
рочка і тут же «своя сороч-
ка ближче до тіла». Або
Біблію: «Не убий» і «Не мир
приніс я вам, а меч». (Мож-
ливо, Біблія ще й тому є
унікальним твором, котрий
влаштовує кожного, — на всі
смаки, як кажуть).

Довго думав, писати цю
статтю чи ні. Бо й сам пере-
повнений суперечностями й
ваганнями. І вирішив — пи-
сатиму. Бо такий уже наш
час тривожний. Це і політич-
на ситуація на Україні, і пе-
рехід до ринкових відносин.
І проблеми національного й
культурного відродження. І
ще сотні пекучих проблем.

Історію сучасності можна
назвати багатозначною. Бо
стільки нині народилося партій,
рухів і суспільних орга-
нізацій, що аж в очах миг-
тять від цього різнобарв'я.
Компартія України втратила
торік 250 тисяч своїх членів.
Але 3 мільйони перебу-
вають в її лавах. Як, до ре-
чі, сьогодні стали ще більш
згуртованими й організовани-
ми. І не помічати цього —
безглуздо. Так само невірно
було б не бачити, що і в сти-
лі, і в методах роботи партій-
них комітетів сталися істотні
зміни. І, з моєї точки зору,
це добре, що Україна стала
багатопартійною. Чим більше
думок, поглядів та ідей, тим
більше можливостей для по-
шуку істини. Та, відверто ка-
жучи, лякає не це. Надто не-
терпимими ми стали до чу-
жих думок та ідей. А де за-
кінчується терпимість, там
починається критика кулака-
ми, яка (борони, Боже!) мо-
же призвести і до вищих її
форм — бензовозом або ав-
томатом Калашнікова.

Коли намагаєшся проаналі-
зувати нинішню ситуацію,
маєш зайвих? Та ще й десять таких
локуців. Тоді купонна різни-
ця у 8 крб. 80 коп. пишастесь
продавцями. Увізть, що для не-
чистих на руку це золоте жи-
вот. Чи не так? А біда — бід-
ним. От і виходить: кому —
війна, кому — мати рідна.

Далі йдемо.
Земля, виробництво. Чи все
тут добре продумано? Ну, а за-
ле людине клопоту землі. А об-
робляти чим? Міні-техніки не-
має, бо її бюрократи ще при
народженні заганяють у домо-
вину. Кий? Там він істи хоче.
Держава кормів не дає, а ну-
пувати у перекуліка за п'ять
цін — нерентабельно. Та ж іс-
торія з насінням, лаліним, ху-
добою, птицею...

Приватизація виробництва —
діло, наче, нелогане, але... Чи
в трудові, що все життя пра-
цював і мав одну зарплату, кі-
ба ж вистачить грошей, щоб
купити бодай мізерний завод,
готель, путящий магазин? І в
десяти не вистачить. А до цьо-
го ще потрібні обладнання, си-
ровина, лодатки платити гра-
бінщикам. У кого такі гроші
є? Лише в того, в кого не зов-
сім чисті міліонні. А бідарям
до них у найм? Тек виходить
— хибний, не продуманий до
кінця крок.

Ще питання.
Міліція. Як з нею бути? Не
пройшло д
тепер? А к
гопартійно
компартії
ка, анархіс
ларів. А М
коване не
партії. Ну
вона зазна
ку викоси
ватиме її
Виходить, і
ня у парла
ронних орг
казів — в
партії, хоч
А якщо
са, то міл
ще й жебр
мефією, за
же ефекти
чинністю.

Ще далі.
Видно
оком, що м
робіття. А
«безробітні
що людин
грабувати,
загрозити
тихенько
От і нехай
шановне т
менту дас
відповідь.
Збиралося
«Іх усіх до
з кручі Н

складається враження, ніби
ми бредемо у сутінках хаосу
та багатоголосся, не знаючи
куди і для чого. А часом
здається, що ми вже поглож-
ли від мітингових пристра-
стей та промов і нічого не чу-

Вільне слово

І ХЛІБ І МИР

Багато р
деполітиза
різних ор
Візьмемо.
Припустим
ховна Ра
указ про
організацій
ства в парт
та КДБ. А
можна «пр
наання люд
що віруюч
ти атеїстом
ти набожн

До речі,
газетні нем
ганізації, є
профспілко
колег-журн
но-жовтня
ком УРП.
кані, але, п
кавить про
звичайно, н
гаються не
так і пови
нікого не
свій бік а
переконань

емо, крім власного голосу,
та ще й обурюємося, що нас
ніхто не чує...

Звичайно, життя наше сьо-
годні надзвичайно складне.
Куди не кинь — самі нестат-
ки, а за ними придуть, ли-
бонь, і злидні. І хто прислу-
хається тут до голосу наро-
ду? Візьми хоча б суцільну
купонізацію України. Раз-два,
і ми постані перед фактом.
А де ж демократія, бажання
порадитися з народом?

Те саме у нас і з перехо-
дом до ринку. Схоже, що ми
хочемо осідлати арабського
скакуна, але не знаємо, як до
нього приступитися. Іхати
треба, а як сісти на нього
— ніхто не знає. Отака їзда
в невідомо куди.

Чимало проблем виникає і
з підписанням Союзного до-
говору. Яким він буде? Як
повноваження будуть делего-
вані центру, а які візьме на
себе суверенна Україна? Хо-
ча вже сьогодні в республіці,
за даними соціологічних до-
сліджень, 55,4 відсотка опи-

«...ХОЧ КИДАЙСЯ З К

І ПОЗНАЙОМИЛИСЬ

не варто полі-
та газети чи-
татишню, кіпка
надіслали по-
що текі сім'
у нашому су-

за графіком забезпечити... Про-
те проблема доставки нашої
газети читачем вичена, і ми
сподіваємось, що найближчим
часом справа піде на ираще.
Політичні симпатії... Більше
20 ліванців народних депутатів
УРСР назвали ви у своїх ли-
стах. У першу «п'ятірку» авіа-
ши Л. Кравчук, І. Юхновсь-
кий, В. Яворівський, В. Чорно-
віл, С. Головатий. Можливо, са-
ме ця «команда» здатна доліп-
шити становище у республіці?
Варто над цим замислитися, бо
ж питання перед нашими об-
ранцями стоять надто серйоз-
ні. Перше місце, за анкетую,
посідають проблеми «непале-
рового» суверенітету, за ними
слідують — 29,6 відсотке —
економічні. Відродження на-
ціонального визнання та куль-
тури — 24,4 відсотка. Лише
один лист із десяти містив у

жовти хвилюють пише одного
з восьми наших долісучачів.
Така ж доля спітала і еколо-
гічні питання. Їх вирішення ва-
жають найнеобхіднішим лише
8,4 відсотка респондентів...

Ми ще раз дякуємо усім,
хто визнає за потрібне поділи-
тися з нами своїми думками
стосовно болючих проблем на-
шого сьогодення. Всі пропо-
зиції будуть враховані, ми
обов'язово познайомимо вас
з подіями, названими у листах.
Де з ким ви уже встигли зу-
стрітись на шпальтах нашої га-
зети. Це — Володимир Гриньов,
Ігор Юхновський, Володимир
Дрозд. Вдячні вам за добрі
слова і допомогу.

Від імені та за доручен-
ням співробітників відді-
лу листів анкету обро-
била Катерина ВОРО-
НЕНКО.

Ванія передати в районні
штаби і так далі. Це і буде
конкретний внесок кожного з
нас у банк покриття дефіци-
ту держбюджету.

Ф. ЛЮДНИЙ.
Кам'янка,
Черкаська область.

Коротко з листів

народу і як
волю.
РОШЕНКО.

необхідно
остає питання:
в бездонну
мільйон кар-

бованців? Я пропоную в на-
значений день референдуму
в усіх організаціях, устано-
вах, підприємствах у неробо-
чий час провести загальні збо-
ри і таємним голосуванням
визначитись. Хто «за», а хто
«проти». Результати голосу-

вання передати в районні
штаби і так далі. Це і буде
конкретний внесок кожного з
нас у банк покриття дефіци-
ту держбюджету.

Ф. ЛЮДНИЙ.
Кам'янка,
Черкаська область.

ВИКЛАДАЧ столичного університету заходить в аудиторію і пропонує студентам шляхом голосування визначити, якому мовному чинити лекцію.

Інформація для тих, хто хоче апропогувати результат такого референдуму. За даними соціологічного дослідження науково-методичного кабінету з вищої освіти (Мінеуз УРСР) під третини опитуваних студентів українців на сході республіки не знають рідною мовою російську. У Центральному регіоні — таку третину. На сході та півдні України лише 10 відсотків опитуваних користуються на роботі та в побуті українською мовою. Розклад «схід» дає можливість певною мірою передбачити результати міні-референдуму перед лекцією. Чи не так?

І головне, поки ще вихід бачиться дуже абстрактний мову культури, науки, управління необхідно розв'язати наслідки, щоб вона по-можливоває себе самовідтворення. Треба врахувати й те, що Закон про мови — проблема delicate. Як на мене, прийняття тільки законодавство творення. До речі, деякі дослідники вважають, що Закон про мови не існує. Так, ще на початку 80-х у Київському держуніверситеті на фізичному факультеті виступав дуже шанований у наукових колах професор. Він читав лекції виключно українською мовою, бо був переконаний, що університет має готувати кадрів національної інтелігенції. І ось під час однієї з лекцій студентка сказала йому: «Професоре, не могли б ви на перерві на більш розповсюджений в научних кругах мову». «Well, незворушно відповів професор: — Let's continue in English».

Невже й надалі доведеться виправдувати Закон про мо-

ву на рівні особистої зацікавленості? Такий несиметричний настрій з'явився у мене після розмови з Василем Степанюком Гаїкамаюм, головою республіканської Асоціації вчителів української мови та літератури. Він неодноразово наголошував, що й досі в Україні немає республіканської програми виконання «Закону про мови» української РР». Фактично на час написання аналога бачилося ситуація: через деякий

час викладачі користуються одним з трьох проєктів, хоч між ними і програмою, на думку фахівців, розбіжності складають до 20 відсотків.

Поспішайте пошукати! Здається, цей записник містить багато фактів, перш за все — сама обережність. Ось, наприклад, видання підручників. Минулого року було дано спробу забезпечити школярів художніми творами за програмою української літератури. Видана хрестоматія

НАФАТЛІНОВІ АРГМЕНТИ

час, прозвучили, що запровадження закону гальмується, почнемо шукати виважені. Зрештою, мовчання в черговий раз витісняє звернений у нафатліні аргумент, про який у свій час і гіршому аргументу Михайло Грушевський: будище самі батьки не хочуть, щоб їхні діти вчили українською мовою.

Стосовно шкіл, то тут парадокс не менше. Наприклад, цього навчального року почалася програма з української мови та літератури поглибленої, була змінена. Попередньо у школи були розіслані три проєкти нової програми, розроблені Київським держуніверситетом, Українським науково-дослідним інститутом педагогіки та Інститутом літератури. Плани на їхній основі остаточно затвердили програму, яку у вересні вчили. Не бажали. Ім залишилося вчити дітей на своїй рідній мові. У найгіршому випадку

«Дніпрова хвиля» (П'єсарник навад 1500 тисяч примірників), але на практиці принаймні третина менше школярів зможе її придбати. А вже в одній книзі об'єднано твори, що вивчаються в трьох старших класах. Колективному Інституту літератури під керівництвом доктора філологічних наук М. Жулинського підготовлений посібник «Із забутих і безсмертних». Він охоплює літературний процес від творчості Пам'ятеліможа Куліша до часів Василя Стуса. Одним тиражем видано 46 тисяч примірників. Тоді як у республіці тільки вчителі української літератури на 2 тисячі об'єктів. Залишається поспішувати з придомомовою годою, хоча на співчуття заслуговуємо й ми з вами, читачу.

Ірина ЧЕМЕРНІС,
студентка Київського держуніверситету імені Т. Шевченка.

Фото
Олександра ВАЩЕНКА.

КОСРІБНА ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА

Днями у залу Раді Міністрів УРСР відбувся об'єднаний пленум Силин й Товариства української мови імені Тараса Шевченка «Промінь», на якому розглянуто питання про мовну ситуацію в Україні.

Пленум відкрив перший секретар Силин писемником Юрій Мушкетик. З доповіддю виступив голова товариства народний депутат УРСР Павло Мовчан, який розповів про діяльність товариства. «Якщо ввесь головний питанням для нас була мова, сьогодні — державність. Буде держава — буде й мова!» Він закінчив на складній ситуації, що виникла в літературі у зв'язку з переходом мови до рідних мов. Мови й на перехіді, які чинять місцеві органи влади, особливо партійні, внаслідок. Значалося, що в Дніпропетровську майже

відліковану видавничою «Промінь», натомість «де іще, що спеціалізується переважно на широтериторіальній літературі, даючи їй завдання духовного й культурного відродження нашого народу».

Учасники пленуму заслушали неспокійний опис зусиль національного відродження в південно-східних областях республіки, на Чернігівщині, Черкащині, у Поліському Київської області.

Перед учасниками пленуму виступили заступник Голови Ради Міністрів УРСР С. Комаєвич. Він повідомив, що уряд України підготував програму впровадження Закону про мови в життя, який неабияк буде оприлюднено, а також відповість на численні запитання.

Було наголошено, що навізування центром російської мови як державної у пла-

нованому оновленому Союзу, зашинований принцип широтного розвитку культури і далі призводитимуть до підміни духовних цінностей матеріальними, деградації моральності, загнічення української мови з усіх сфер суспільного життя.

Пленум звернувся з пропозицією до Верховної Ради УРСР розглянути й прийняти на третій сесії закон про громадянство в Україні, про міграційні процеси, а також про підконтрольність землекористування в Україні уряду республіки. Останній пункт зовсім не випадковий.

У той час, коли в Криму йде справжній «війна» між кримськими татарками й місцевому населенню, виділення мови для переселення корінної нації на півострів, тут тихо й мирно за два останні роки наділено 260 тисяч повнолітніх забудовників ділянок для

робітників «Янгулозольта» і «Томашівського».

Задіяно також необхідність створення в областях за рахунок місцевого бюджету груп штатних працівників товариства з 3-8 осіб, а також підтримку ухвалу Харківської обласної Ради народних депутатів про надання щомісячної доплати до зарплати плати всім учителям української мови. Народні депутати Ю. Щербак, В. Яворський, Р. Федорів, П. Мотчан, Р. Іванчук, Р. Лубинський, П. Селюк, О. Шевченко вважають, що ухвалу депутатським запитом і членство від конкретних відповідальних державних осіб офіційних відповідей на порушені питання.

Богдан ВАРДА,
член Товариства української мови імені Тараса Шевченка «Промінь».

МОСТІВЕЦЬ НАДІЇ

Маршіві і в Луїсмані, де навіть за сумнівишми даними переважає промінь більшість українців, єршини відкривають єдину школу з національною мовою викладання. Матиме ця школа статус гімназії, до якої залучатимуться діти з неблагополучних сімей та малосироти.

Сюди, у мейстершан Камі-лободський район місте, де не крутимо барабани, тільки за

часі Хмельниччини заборозні ки називали форпости української держави, боронили її від набігів ордам з Дикого поля, відб'є невеличкі перші сотні підлеглих з усієї області перешовським.

Що ж впаде їм тут у око! Масаєвич, класні мішени, оформлені в незастійному, у-патрістичному стилі: піонери з барабанами, єршини перебудовні гасла, писані, до

речі, по-російськи. З усього єдиного — не просто буде тут прижитися українці, народні традиції, національні символи: історії, культури, мистецтва, літератури, вичини гуманітарних дисциплін. Що ж впаде їм тут у око! Масаєвич, класні мішени, оформлені в незастійному, у-патрістичному стилі: піонери з барабанами, єршини перебудовні гасла, писані, до

Власне, таке й нині воно є — духовне сирітство, яким Донбас покраве сам себе, на-

вечно зривається рідної мови. Та вже, хоч із спугнуванням, є зроблено критичний крок до покращення. І цей крок залишає надію, що сирітство залишиться більш безпримірним, пригрієть її добрі люди і держава. Хоч тут, у цьому маленькому містечку відродження рідної мови.

Сергій СКИВА,
Луїсмань.

ЮРАН НАРУБАВ — ПАРАМОНОВ ПІДПАЛИВ...

Прихильники київського «Динамо» з полетів було перевели подих після того, як завершилася історія із заявами Сергія Юрана. Цей нападчий у складі свого клубу провів перший етап підготовки до нового сезону в Німеччині. За словами тренера, він корисно потрапив, багато забивав у турнірних і товариських матчах.

Варту було команді повернутися додому, як надійшла сума звістка про те, що Юран дискваліфіковано УЄФА і він не зможе грати в матчах 1/4 фіналу розіграшу Кубка кубів з іспанською «Барселона». За що й Європелеска футбольна спілка вирішила так суворо покарати нацих динамівців та їхнього бомбардирів?

Керівництво Федерації футболу СРСР поспішило, не

Футбол

розглянувши отієї заяви Юрана до «Спартак», і підписав заявлений список спартаківців до УЄФА, в якому значилися й Сергій, на матчі з мадридським «Реалом» у розіграші Кубка чемпіонів. — прокоментував подію начальник команди «Динамо» (Київ) Володимир Верес. Однак і ми, природно, заявили його на зустріч з «Барселоною». Рішення УЄФА було вкрай неприйнятним для нас — дискваліфікація гравця. Через всесоюзну Федерацію ми звернулися з апеляцією до Європейської футбольної спілки. По нашій правді в ситуації, що склалася, зрозуміло, немає. Щоправда, відомство Колосова вибачилося перед УЄФА і попросило змінити

рішення щодо нападаючого з Києва.

З'ясувалося й те, що конкретно підписав отій заявці спартаківський список, «Доброзичливцем» виявився відповідальний секретар Федерації футболу СРСР Олександр Парамонов.

Кореспондент «Голосу України» зв'язався з ним по телефону й запитав: як це це сталося?

Повірте, робилося це неважко. — відповів Олександрович. — Це — фатальний збіг обставин.

— А які новини є у цієї справи?

— На жаль, з УЄФА поки ніякої реакції.

— Чи понастане усе ж ситуації якое уртування?

— Мені важко відповісти

на це запитання. Адже в Європейській спілці є чимало консерваторів, за якими, на жаль, часто буває останнє слово.

Заспокойте, нічого не скажеш. Зрозуміло, молодий гравець наробив дров із своєю заявою. Але це лише те, що, ніби й досвідчений фанатичек, О. Парамонов «підпалив» їх. А від його промаху може постраждати картина динамістичного клубу, а й весь наш футбол.

Як стало відомо, в ФК «Динамо» (Київ) мають отримати рішення УЄФА наступного понеділка. Щоб ж, закликаємо отієї інформації з Цюріха, де знаходиться штаб нагляду європейської Європелескої спілки футбольних асоціацій.

Віктор БРАНЦІЙНИЙ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

ПОГОДА

1—2 лютого на Україні утримуються сильні морози. Температура повітря десь 14—20, аночі 18—24 градуси морозу.

Сьогодні у східних та південних областях, а 2 лютого по всієї території, крім західних областей, сніг, місцями суртани. Вітер північно-східний, 7—12 метрів на секунду.

По Києву та області сьогодні утримуються холодні погоди. Без снігу, температура повітря 14—19 градусів морозу. Вітер північно-східний, 7—12 метрів на секунду.

Управління Київського напівводоказу, що радіватиметься п. Дніпро в районі Дніпровського водозбору за зливом у вівторок 13—14 і 15—17 становить на 31 січня ч. 3,0X10¹⁰ м³ морі на літр. Це не перешкоджає допустимого рівня.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного редактора —

Анатолій Герасюк,

головний редактор —

Анатолій Савоснік,

Людмила Баранчик.

Автор микета, завісний секретар —

Євген Українець.

Випускний —

Олександр Кондратюк.

Оформлення —

Володимир Кисельов.

Коректор:

Лєса Олександрівна,

Валентина Лукич,

Євгенія Орловська,

Олена Чоповська,

Галина Кабан.

Верстальники:

Тетяна Балюк,

Алла Бугайкова,

Марія Соколов,

Ольга Яценко,

Анатолій Артемюк,

Сергій Савоснік.

Пілотажист —

Тетяна Музіна,

Марія Позник.

Олена Лєвченко комбайн

арту відмінності

«Радський-Україна»,

232847, Київ-47,

приміст Південний, 30,

телефон 48935.

Тираж 165 650.

на перелітати ціна

за 19 руб. 30 коп.

Зах., 030150221.

Про виняток місцевих фаворитів «Зарити» чудовий лід на нитівському льодовому стадіоні данилися рашіне й учасники чемпіонату світу серед юніора, і багато скороходи, які стартували на цій доріжці в численних міжнародних та всесоюзних турнірах. На без праймсе кілька дитячо-юнацьких шкіль. Приміром, Київська обласна шкільна свого часу дорозового чемпіона світу серед молоді та СРСР (уже серед дорослих) Валерій Гук.

Аде корити прийняти на льодовий не тільки професіоналам, а й просто любителям відпочити. Для них

туї регулюють організовують масове катання

Фото Микола ВОЧКА.

3 ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Бєскавбєл. Продовжують безпрограшну серію лідери чемпіонату СРСР — бєскавбєлєцький київський «Дніпро». В черговому турі наші завоювали перагралл Бєскавбєлєцького чемпіонів країни — спортсменів ТТТ (Київ) — 6:257 (27:29). Цей поєдинок провівся у райцентрі, пєтєвєцькому місті Губєвєкє. А от де проведуться наступні поєдинки (вони приймуть 5 лютого київський «Бєскавбєлєць», сьогодні сквєзати нєтє не нєвєжєливє. Прєдставники ігрових анєлє спорту продовжують потерпати вєд того, що в Києві відсутній нормальний комплекс для ігрових бєскавбєлєцьких, гєндбєлєцьких, вєлєбєлєцьких. Обєднання про будівництво такої споруд, хочє пєтєрбєлєцької рєспублєкє, залишєтьєся порожнім розмовлєм.

У матчі чоловічого чемпіонату Радєцького Союзу армєцький Києва перагралл зєдєлє ММК (Мінєвєлє) — 86:71.

Футбєл. Олімпєйськє збєрнє СРСР к футбєлу повернуєтєся

з Індї, дє брєлє учєсть у міжнародному турнірі пємєтї Д. Нєру. Нашє командє пєслє трєтє мєстє. А переможцєм стали футбєлїстє Румунї, які у кїршєльному поєдинокє перагралл угорцє — 3:1.

У Фєдєрєції футбєлу СРСР збєлєлєсь жєрєвєбуєтєм арбїтєрє на першїй мєтєчї чемпіонату кїршєль. Його провалє Асоцїєцїє футбєлїстєк арбїтєрє (АФАР). Р. Рєтїмовє судїтєм мєтєчї ЦСКА — «Мєтєлїстє» (Хєрїє), І. Гурьєн — «Спєртєк» (Влєдїєвєкє) — «Дїномєц» (Москвє), О. Бутвєкє — «Арєрєтє» (Єрєвєн) — «Дїномєц» (Мїєскє), О. Мєлєрєв — «Пємєр» (Душєнбє) — «Дїпрєлє» (Дїпрєлєтєрєвськє), В. Чєрєкє — «Пєтєрбєлєць» (Пєтєрбєлєцькє) — «Нормємєрє» (Одєсє), О. Горїє — «Мєтєлєжє» (Зєпєрїєжє) — «Спєртєк» (Москвє), М. Лєвєнкє — «Дїномєц» (Москвє), «Шєкєтєр» (Донєцкє), В. Жєн — «Дїномєц» (Кїєв) — «Кїрєлєдє» (Москвє).

Сильна рекламно-інструальна підприємства «Інтерсервіс» пропонує на українському ринку

ПРОГРАМНО-АПАРАТНИЙ КОМПЛЕКС «УПРАВЛІННЯ. БУХГАЛТЕРІЯ»

Комплекс функціонує на базі персональних комп'ютерів, сумісних з IBM, і виконує такі операції:

- обробка нормативно-документальної інформації
- облік основних фондів і нарахування амортизаційних відрахувань
- облік грошових матеріальних цінностей відповідно до специфіки підприємства
- ведення даних графічних нарахувань з програмним контролем після введення і перед обробкою
- облік фінансово-розрахункових операцій
- зберігання низьких грошей
- нарахування і облік зарплати плати на інших класифікаційних категоріях працівників.

Переваги комплексу:

- легка адаптація до структури і потреб будь-якого підприємства
- зменшення кількості персональних ЕОМ під розмір підприємства
- можливість поставлення окремих частин комплексу на постійне прикладних програм
- відносно невелика вартість і ціна експлуатації.

Доставка комплексу супроводжується курсом-наглядом роботи, гарантією в гарантійній і післягарантійній період, програмним забезпеченням залежно від побажань замовника.

«Інтерсервіс» готове зустрітись із зацікавленими клієнтами за адресою:

Назва: «Інтерсервіс» місто: Київ вулиця: «Інтерсервіс» 252613, м. Київ-13, вул. Вулиця, 5. Телефон: 294-43-63. Телефон (844) 294-17-81

ГОЛОС України